

Tiedote 22.2.2023

Esitys vammaispalvelulaiksi hylättävä

Eduskunnan täysistunnossa on perjantaina 24.2.2023 hallituksen esitys uudeksi vammaispalvelulaiksi. Sosiaali- ja terveysvaliokunnan käsittelyssä lain sisältöä on muutettu olennaisesti. Siksi allekirjoittaneet vammaisjärjestöt vaativat, että esitys on hylättävä.

Vammaispalvelulain sisältö on muuttunut siten, ettei se turvaa lain tavoitteen mukaisesti vammaisten ihmisten perus- ja ihmisoikeuksia. Lisäksi lain kustannusvaikutuksia on kasvatettu tavalla, johon hyvinvointialueiden rahoitus ei riitä. Tähän ovat kiinnittäneet huomiota myös valtiovarainministeriö sosiaali- ja terveysvaliokunnalle 25.1.2023 antamassaan lausunnossa sekä Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy perustuslakivaliokunnalle 3.2.2023 antamassaan lausunnossa.

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan muutettua olennaisesti lain sisältöä se ei myöskään enää täytä niitä tavoitteita, joita laille on alun perin esitetty. Muuttuneessa esityksessä korostuvat ohjauksen, hoidon ja valvonnan tarve eikä vammaisen ihminen aktiivisena toimijana.

Vammaispalvelulaki on tarkoitettu vammaisille ihmisille. Vahvoja subjektiivisia oikeuksia sisältävän lainsäädännön tulee olla tarkkarajainen ja selkeä sekä palvelujen että kohderyhmän osalta. Vammaispalvelulaista ei saa tulla uutta sosiaalihuollon yleislakia. Jos näin tapahtuu, se vesittää subjektiiviset oikeudet ja vammaispalvelujen perusajatuksen. Käsiteltävänä oleva lakiesitys ei ole selkeä eikä tarkkarajainen vammaisten ihmisten eikä lakia soveltavien hyvinvointialueiden näkökulmasta.

Monissa asiantuntijalausunnoissa ja perustuslakivaliokunnassa esiin tuodut oikeudelliset ongelmat on lain valmistelun viimeisissä vaiheissa sivuutettu. Huomattava oikeudellinen ongelma liittyy vammaisten ihmisten yhdenvertaisuuden toteutumiseen. Tämä on syrjivää ja vastoin YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevaa yleissopimusta.

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan käsittelyn aikana muutettu lain sisältö merkittävine kustannusvaikutuksineen ei enää vastaa niitä lähtökohtia, joiden perusteella lainvalmistelutyöhön ryhdyttiin ja joita vammaisjärjestöjen kanssa tiiviissä yhteistyössä on vuosia kestäneessä prosessissa huolellisesti harkiten ja eri

osapuolten näkemyksiä kuullen työstetty.

Helsingissä 22.2.2023

Näkövammaisten liitto ry

Invalidiliitto ry

Kynnys ry

Neuroliitto ry

Suomen Reumaliitto ry

Suomen Kuurosokeat ry

Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf

Selkäydinvammaiset Akson ry

Lyhytkasvuiset - Kortväxta ry

ADHD-liitto ry

Vammaisten naisten valtakunnallinen yhdistys - Rusetti ry

Abilis rs

Lisätietoja antavat:

Näkövammaisten liitto ry:n järjestöjohtaja Sari Kokko,
050 401 5802 ja sari.kokko@nkl.fi

Invalidiliitto ry:n lakimies Elina Nieminen,
044 765 0663 ja elina.nieminen@invalidiliitto.fi

Linkit valtiovarainministeriön ja Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy:n lausuntoihin:

[Valtiovarainministeriön lausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnalle 25.1.2023](#)

[Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy:n lausunto perustuslakivaliokunnalle 3.2.2023](#)